

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PART KOZLONYE.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hírletél díj:
Ötvenbe forintért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szentes több
számban: 100 kr.
Helyiség: minden beiratásért 100 kr.
Nyit-ter-én megjelenő közlemény
számban 100 kr.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Hgy évre 10 frt - kr. 1/2, évre 3 frt 50 kr.
Fél évre 5 - , Egy évre 10 -
Előfizetési p... a minden kiadványt:
Főpénz... a csepp-haz...
Egyéb... a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Kossuth s a 48-as párt.

** Volt Magyarországon egy párt, s annak parányi töredéke még most is tartja magát a pártnevet meg a program-cím békóiban. E párt az úgynevezett 48-as párt, mely ma alig áll 6-7 tagból. S e néhány ember külön állást foglal el a politikai téren.

E párt mindig szerette büszkeséggel emlegetni, hogy - Kossuth Lajos vérszárnyai alatt működött s annak utasításait követi nyomról-nyomra.

Kossuth ugyan nem mondta soha, hogy e párttal ő valaha ugyanazonos lett volna, sőt azt hisztük, hogy ha Kossuth nyíltan és őszintén megkérdezték, határozottan tiltakoznék az ellen, hogy az ő neve a 48-as párt különállása jogosultságának igazolására hozassék fel valaha.

Tudja és érzi ezt ama párt is. Sőt érzi azt is, hogy indokolatlan magatartással Kossuthat magát ellentétbe helyezte.

Eme - most már - párttöredék hivatalos közlönyéből ítélünk így. Kossuth legutóbbi levelét, mit a „Függetlenségi párt”-hoz intézett, a saját általános ítélete pártkülönbség nélkül magyarázhatjuk.

Kossuth az a „Magyar Ujság”, a 48-as párttöredék közlönye is. Azonban legálább előtűnt feltűnt az a hied, mondhatnók ridig magatartás, melylyel a nevezett lap ez iránt viseltetett, s azt kell hinnünk, hogy ezzel híveinek érzelmeit és gondolkodásmodját jelezte.

Honnan e változás? Az a pártlap, mely Kossuth nagy nevével annyira dicsekedett mindig, épen akkor hallgat el, midőn a nagy férfiú leghatározottabban nyilatkozik a maga politikai álláspontja felől!

Ami azt hittük, azt vártuk, hogy a 48-as párttöredék örömmel ragadja meg az alkalmat Kossuth levele után az egyesülésre, hogy tettel bizonyítsa be, miképp nem hogy ellentétes állást foglalt volna el a nagy férfiú iránt, hanem annak hazafias tanácsát követi.

Csalódunk. Fájdalmasan csalódunk. Nem tudjuk elképzelni az indokokat, melyek az illető párttöredéket e sajátos magaviselethez bírták.

Hisz azt senki sem állíthatja többé, hogy akkor tesztük a hazának kedves szolgálatát, ha öt-n-hatan külön pártokra szakadunk, holott a főszemben egyet kell értenünk.

Nem kételkedünk mi abban, hogy a legtisztább hazafiai érzelmetől vannak ők áthatva. De megfoghatlan, hogy nem csatlakoznak akkor, midőn senki sem kíván tőlök elválozdotat.

S ha mindig Kossuthra hallgattak, miért nem teszik ezt most, a midőn egyesülést parancsol a haza érdeke? Ugy tudjuk a „Magyar Ujságból”, hogy Kossuth ama párttöredék egyik tagjához ennek felszólításra magán levelet intézett, s abban őszintén elmondja nézetét a külön állók helyzetére nézve.

Természetesen, nem ismerjük e levelet, azonban bátran merjük állítani, hogy Kossuth a legkárhözhatóbb ítéletet mondja e töredék magatartására, s hisztük ezt annyival inkább, mivel hazánk nagy fia nyíltan a függetlenségi pártot vallotta magához legközelebb állónak.

Lényeges elvek nem választják el

A „Debreczen” vármegye kérdéséhez.

A „Debreczeni Ellenőr” folyó hó 10-én „városunk és vidéke érdekei, mint járték labda” cím alatt, az általa sürgetett Hajdumegye és a mi nézetünk szerint megalakotandó „Debreczen vármegye” előnyeiről és hátrányaira vonatkozó érveit közölte, és a személyeskedés terére lépett; s e lap szerkesztőjét és szerkesztőségét pellegérré kívánja állítani.

Természetesen, ennek indoka nem egyéb, mint az, hogy lapunk becstét igyekszik lenyomni; s szerkesztőségünk hitelt óhajtana állásállítani.

Az idő épen alkalmas: itt az „előfizetési idény”, s a „Debreczeni Ellenőr”-nek reklámokra van szüksége!

A t. c. közönség böles ítéletére bizzuk, hogy vajon e nagy férfiú a saját és a közélet terén mi érzékkel bírt és bír jelenleg is?

Ha a tisztelt ur mindenen az uborka-fára akar jutni: ám helyezze fel őt oda a meghamisítatlan közvéleményre!

Valóban, a miveltégek ezen kis mérve kivántatik aboz, hogy valaki az ellenvéleményben ne rosz akaratot, hanem határozott meggyőződést is keressen. S az, a ki csak folyvást rágalmatokat szór annak személye ellen, a kinek véleményét nem osztja, csak saját gyengeségét ismeri be, s saját éretlenségét bizonyítványát írja alá!

De lassuk már most az új vezércikkhez nagy férfiú érveit, s czafaló adatait!... A „Debreczen vármegye” megalakotandó közöskégek ellen az az egyik kifogása, hogy hiányzik köztük a területi összefüggés.

Erre csak azt feleljük, hogy a törvényhatóság kikerekítését illetőleg a tökéletesen „tabula rasa” csinálás, sem eddigéle nem sikerült teljesen, sem ezután nem fog sikerülni. De azért a közigazgatás fen nem akad. A mint hogy nem is akadt az fel Debreczenben sem, például a Guthra névze sem; pedig ez sincs, folytonosságban Debreczen határával s egyéb pusztaival!

Es vajon, ha a Hajdumegye Debreczenben megalakotának is, ki tudja előre, hogy a „debreczeni Hajdumegye” kedvéért sikerülne-e kikebelezni Szabolcs és Biharmegyeből a helyeségeket annyira, hogy a megye határait mindenütt folytonosságban legyenek. Ha tehát a „Debreczen vármegye” ez gyengeje, így részben gyengeje az a Hajdumegye-né is, melynek megalakotása, hogy miképp sikerül - vagy sikerül-e: előre senki sem tudja!

De hiszen a város érdekeihez oly hű „Debreczen Ellenőr” csak nem fogja azt a közigazgatás kedvéért mindenáron annyira szorítani a területi összefüggést, hogy például Debreczen város törvényhatósága elveszítse a Guthon törvényhatósági jogát, s e puszt Szabolcsra kapcsolassék azért, mert közvetlenül nincs összeköttetésben Debreczen város területével? És kérjük, hogy ha - a mint hisztük - a Guthon Debreczen törvényhatósága alatt megkívánja hagyni a czikközé csupán Debreczen város iránti hűségérzetétől s nagylelkűségétől vezéreltetve: vajon minő logikával ostromolja más hasonló kérdésnél a területi össze nem függés miatt a megalakotandó Debreczen vármegyét? Vagy jó volt ugyan a közigazgatás a Guthon, holott az a vele össze nem függ Debreczen kezelt; de másutt ily eset elő nem fordulhat? Látni nem oly következetes az az új logika, mint a czikközé ide-oda lögöt kénye-kedve szerinti!

De ez mind semmi! Csak most jön a nagy fontosságú érv, melylyel dicsőségét tetőpontra hágni, s minket leverni vel a nagy férfiú!

Mi azt mondtuk, hogy az általunk kijelölt közöskégek, melyekből megalakotni véjük „Debreczen vármegyét”, és puszta lakossága Debreczen város nélkül is megúti a 100,000-et.

A czikközé most - persze jóhiszemű Szelid hangokra a kemény ideg; - Parancs a szó, mely kényszerítve hajt.

S Perényi jön... hajh, nem Ferencz, - nem az, Kit szűszereleme sziverehé szótt; - Perényi Gábor, a kevély, ravasz, - S a lányka megtör a parancs előtt. - Miként ha hógálambot sakessely, Repítí Gábor már menyasszonygy? - Hajh, édes lez-e a menyasszonygy? Vagy vetve benne átok és keserv?

A népvádlatok a közös hadseregnek a honvédekkel.

A népvádlatok a közös hadseregnek a honvédekkel - az új rendszer szerint - együtt működése által lesz érdekessé. Ő felsegje folyó hó 21-én aradi utja közben Temesmegye tisztelgő küldöttségét is fogadják, mely Ormós főispán vezérlete alatt fogja údvözölni a királyt.

Beniczky Ödön a gödöllői kerület országgyűlést képviselője, a minden ízében derek hazafi Cziknotán, élete 33-ik évében folyó hó 13-án éjjel 1 órakor meghalt. Az elhunyt 1848-tól fogva tartott országgyűlések mindenikének buzgó tagja volt, s a közügyek előmozdításán tevékenyen működött, mire külömbösen Pestmegye nyújtott tért. Temetése ma folyó hó 15-én tartatik a főváros közelében eső Cziknotán. A megye nevében Dalmany Győző mond búcsuztatót a halott fölött.

A nemzeti bank. A „P. Lloyd” vasárnap száma megrója a nemzeti bankot, amiért a kamatlatát még le nem szállította. Fájdalmat fejezi ki a felett, hogy e helyzetünkben csak a lamentálás terén mozoghatunk. Nem tudjuk - mondja a „P. L.” - van-e az osztrák kormánynak befolyása a kamatlat mérés-kelésére; de hogy a magyar kormány mást nem tehet, mint hogy kér, de komoly szóhoz soha sem juthat vele, azt régóta tudjuk. Hogy kormányunk újabb időben tett volna valamit oly irányban, hogy szakítson a nemzeti bankkal, vagy az egész forgalomra nézve egy fontos intézkedéssel biztosítsa magának az öt megfontolt befolyást, semmi sem hallik; beszélnék adójavaslatakról, de hogy a bankkértés megoldásánál illetékes férfiak tanácskoznának, arról senki sem tud semmit. Végre híveim azt Gyuczyt a bankszabadalomnak 1876-ban lejártára s az 1863-diki egyezmény 13. §-ára. - mely szerint a két törvényhozásnak a bankszabadalom kérdéssel már a jövő évben foglalkoznia kell, amikor arra is kell gondolni, hogy a kamatlat megállapítása ne egyedül a bank tetszésétől függjön.

A honvédség s a közös hadsereg együttes gyakorlatai a felsegje jelenlétében ma kezdetnek meg a Lajth melletti Bruckban, s folytattnak Bicske mellett, majd Aradon. Ő felsegje tegnap táviratiag elrendelte, hogy Bruckban időzése alatt fölrvást a honvédség képezze a kir. testőrséget. B. Edelsheim Gyula főhadparancsnok és József főherczeg már szintén ott vannak.

A kölcsön tárgyában a „N. Fr. Presse” és a „P. N.” azt mondja, hogy az első kibocsátású utalványok a londoni piacon már elérték, melyek az újabb kölcsönrre, vagyis arra, a melyre Gyuczyt pénzügyér felhatalmazást nyert, a tárgyalások megindították, s valószínűleg a jövő hóban befejezettek. - Az adók - a viszonyokhoz képest - kielégítően folynak be, a jelen évi deficit valószínűleg az előirányzatnál kisebb lesz.

A gabnávam ügyében a „P. N.” azt mondja: A magyar kormányának szándéka volt a gabnávámokat - mint a törvény mondja - okt. 1-jével életbe léptetni, ha az osztrák kormány a további felülvizsgést nem kezdeményezi. A magyar kormány egy jegyzékben a további felülvizsgést ellen nyilatkozott, mire az osztrák kormány az ügyet ő felsegje elé terjesztette. Ő felsegje pedig a magyar kormány tüzesebb véleménynyilatkozatra hívta fel. E nyilatkozatot a magyar kormány elkészítette. S Pauler igazságügyminiszter által legfelsőbb helyen előterjesztett. Ez előterjesztésben a kormány a gabnávam felülvizsgálata ellen nyilatkozik, kijelentve készségét a keresek és vámszerződés tárgyalása alkalmával ez ügyet újra megbeszélni. Erre következett Banhaus budapesti utja, melynek a „Presse” szerint lett volna valami eredménye.

Az aradi nagy gyakorlatoknak a fővárosi katonai körökben a „M. P.” szerint, nagy érdekelttséggel néznek eleje. Ő felsegje a gyakorlatokon jelen leend, kíséretében a honvédség főparancsnoka József főherczeg s Szende

Egy képet, mely ha tün, meg visszajő; - Mert tartja még egy kis szál: a remény? - Perényi felkén így csapong a gond, Bus gyötrellemel nyujtva nappalát, S pokollá téve minden éjszakát, - Hogy selymes ágya durva koporond.

Es im' az éj nyugalmas délfélén, Mig hölgye mély álomban szendereg, Eber fület zselided zengemény: Szerelmű dal bus hangja kapja meg. - „Ez ő, ez ő! - riadva felszökik, - Eljött tehát feldulni üdvömet! - De esküszöm: a hölgy nem tudja meg! - A hir való lett: meg fog halmi itt!”

Kardot ragad, s örültként elrohant... Még hangzik a dal lenn a vár alatt, A bástya szélén, hol szelid folyam: A Bodrog szöke habja fut, szalad... „Ez sirod itt!” szól - s orvul, botoran Vérébe mártja a hideg vasat... A folyam keble szétrnyil, meghassad, S a holt felett zokogva elrohant.

A hölgy a várban álmodozva még Szép kedvesre vágyik és eped. . . Ah, látja már, de képe oly sötét, . . . Es uja mellén rejt vérvó sebet. . . Majd megnyílik a vérség és kiált: „Orgyilkos a férj, kit karod ölel! - Az üdv után étem rabolta el, Hogy türjek érted százszoros halált!”

Ekép füzódik rémesen tovább, Lelkén az álom, míg a férj belép. . . Orgyilkos, ah! - léptére felkiált, És rámeresztí félig nyílt szemét. . . „Nézd a sebet, a látogó sebet! - Te tetted ezt! te gyilkolád meg őt! - Véged be munkád! - küldd utána nőd! - Hisz szive, kinyján ugy is megpede!”

Való tehát! szívében most is ő! . . . Üdvöm rabolni árnya visszajár! - Legyen! - s vad lelke undok tervet sző, S véres kézen telik méregpohár. . . Szerelmedért e kelyhet asszonyom, - Szól zordonul - jér! e ürítéd velem!

Megyerendezési ügy.

Polgár városa következő iratot intézte Szabolcsmegyének. Tiszteletes bizottsági közgyűlés! Tudomásunkra jöven, hogy a n. mélt. m. kir. helybérly ur ő exelenciája a képviselőház bizottsága által öt pontban megállapított élv alapján, a 33246. sz. a. u. gy. a tek. nemes megválasztás mint a Hajdukerelethez menesztett intézménye szerint, úgy megválaszt mint a H. kerületi javendobni kikerekítésére vonatkozólag törvényjavaslatot fog közelebbi időkben a törvényhozás elé terjesztetni; s értesülvén arról is, hogy amár Polgár város és annak területe, mint a mely a h. nánási és bősörményi, ujárói és csegei határterületek közé oly módon szelgellik be, mintha azoknak valóságos kikerekítésére s egységesítésére szolgáló

De, ám legyen! Hagyjuk meg ama közöskégek lakossága számát 60,000-ben! Hogy vajon lehet-e ily számú lakosságnak törvényhatóság alkotti: e kérdésre megfelelően az eddigéle fellott azon törvényhatóságok, melyeknek lakossága nem ment többre 60,000-nél!

De hiszen Debreczen a hivatalos adatai szerint még 50,000 lakossal sem bír. S ha czikközé - amit hisztük - Debreczen, csupán hűségérzetétől vezéreltetve is - meg akarja hagyni törvényhatóságának 46,000 lakossá: maga megfélelt arra, hogy Debreczen vármegyéi is meg lehet alkotti 60,000 lakossal! - Lám, milyen az a czikközé logikája!

De hiszen sok helyen 60,000 lakosnak több vagyona van, mint másutt 200,000-nek is. Es egy megye megalakotásának kérdése soha sem függ egyedül a lakosság számától!

Ezekből láthatja mindenki, hogy a „Debreczen Ellenőr” mily jogtalanul kiabál oly fenhangon s oly nagy elbizakodással, mintha az ő kizárólagos monopóliuma volna a helyes vélemény, mintha ő találta volna fel a puskaport; másnak pedig nem lehetne sem esze, sem becsületes meggyőződése, sem városa és vidéke iránt nem birhatna hűségell azért, hogy vakondok-szerelkekre nem kártoztassa magát, és „a más kedvéért” nem mond le meggyőződéséről, sőt azt még ki is meri mondani!

Áltathatja mindenki, mily szavahihető a „Debreczen” midőn felkiált, hogy bátran merj állítani, miképp a „Debreczen” szerkesztője Róth Alajos névalírásával elváltva Debreczen város könyvtárából a f. 1874. évi február havában lett kinyomtatva.

Hiszen mindig azt vitattuk s ma is azt vitatjuk, hogy a „Debreczen” vármegye megalakotása a Hajdukerelethez beolvadás és eddigi székhelyének H. Bősörményben elviesztése nélkül is.

Kikérjük, hogy az ily ferdtések és ráfágásoktól kíméltsünk meg!

Meghívás. „Az ermelleki honvédegy-let” összesen igazolt tagjai f. év szept. 27-én délelőtt 10 órakor Tasnádon tartandó közgyűlésre tisztelettel meghívtnak. Tanácskozási tárgy: Aradon f. é. október 6-án nagy ünnepélyességgel tartandó országos honvédegy-letű küldötté választása. Kelt Nagyvárad, szept. 14. A874. N o v á k Gusztáv elnök.

Im' zalogát e cseppborban leiem! - S férjed kedvét zsegnéd egy cseppborban? - A hölgynek lelke tézi a valót, De nem haboz, - felhajtja a pohárt. - Perényi lelke vadgyönyörbe hált, S a gyötrellem kejelegve vár. . . A gyötrelme; - ah, de mily csoda! A hölgynek egy idege sem remeg. - Az ég akarta, hogy cseréje meg, - S övé legyen méregkevert bora.

Perényi ajkán a kinos sobaj Elhangzott, és néma lón a vár. . . A nő sebér e nem volt ola; - Reményvilága földig dultva mar! - De jött az árny, mint egykor álmodá, S felcsókolt szemén a könnyeket. . . Csókján a szív örökre béhegedt. . . Elvitte őt, - ne kérdjétek, hová?

A „DEBRECZEN” tárczája.

ORSZÁGH ILONA.

- Illyés Bálintól. -

Három tavasz himezte szőnyegét, Hogy szép Ilonka kedvesre várt; És három ősz vihárja tépte szét Reménye tarka himzefonátál. - Hajh, várna ő még, - holtak mondja bár A hétértorban kedvesét a hir: Menyasszonyágnál édes volt a sir, Ezerszer édes volna a halál!

De kedvesének bátyja esdekel, - S nagybátyja: Krisztof ércparancsot ad: „A holtat ah, badd fedje sírkebel, Óleld az élot, a vér másikat!” - És haszalan sir vérkönyüt, sohajt, Országh szívén nem lágyul töle meg,

157 1-6

Hirdetés.

20 akó tirmértékű, egészen részben készült, teljesen jó karban működő gépezet, mely csak 3 használatban, alulirotnál Szabolcs Biharmegyében olcsó árón

Türmenstein György.

20 akó tirmértékű, egészen részben készült, teljesen jó karban működő gépezet, mely csak 3 használatban, alulirotnál Szabolcs Biharmegyében olcsó árón

157 1-6

belügyminiszter és több kit-
ténelmi becsü mutárgy.
miv értékes arany zsebóra ez,
emléket füz a kegyelet, mert az
zunk egyik halhatatlan vértanu-
a nics tábornok tulajdona volt.
csanadmegyei előkelő birtokos
becst megillető gondozással őrizi
tt adta be az óraműveshez Sze-
o mánok szept. 3-án N.-Bár-
tartottak egy szerveződé román
gyében. A tanácskozás arról folyt,
30 ezer forint alappal bíró isko-
hol építsek? némelyek Somkutot,
át ajánlották, de megállapodás
A gyűlést lakoma követé.
mely ő felsége Aradra
leütan 5 és fél órakor meger-
ábol, azon este és 23-án rendki-
snágtással szándékozik a város
menek kifejezést adni, mely al-
dopiapok, görögötz fényű sulak
nem hiányzanak. Mindkét este az
arok szorakoztatják a közön-
EGUJABB.
anason tegnap a „függetlenségi
os Gábor ügyvédjelöltetett kiör-
píselőül. Csóhány Ferencz szintén
parti visszalépett. Az országgyűlési
part részéről Helly Ignácz kép-
völt megválaszt. Simonyi
ettett le, midőn Angolországból
gák. Nanason Soós egyhangu meg-
gírták felhívta.
A Kálmán az „Alfold” szerint
a Kossuth által nélt tulajdo-
kák határozott visszautasításával
a Polgarról vett hiteles értesítés
ve kikerekítés tárgyában vasár-
s tartatvan, nyilatkozat menesz-
megyei bizottsági közgyűlés,
más ily értelemben a belügymin-
Károly.
Földmunka:
Földmunka:
Földmunka:
yilttér.
fix fizetés mellett
ási felügyelőül ajánlkoz-
sék magukat a Bika szál-
s, szobájában d. e. 11-
zött.
321 1-
verési hirdetés.
ezeni kir. törvénysek mint a telek-
és részéről közhírré tétetik. miszo-
nes özv. Roslonyik Andrásné
szőzere, alperes néhai Tornaí Fe-
néhez néhai férje hagyatékából
ának n. m. a debreczeni 2574. te-
nyvölgyezett s 135000frta becsült,
véláz, vendéző és bolt helyiségül
ozutotál 1874. számú házaslelek, és
megszedés öndödi föld. 20000 frt.
ek követelés és járulékal behajtása
amúdi árverésre kiűzött határidő-
pőly övi október 3-án d. u. 3 órakor.
okonyirodában kiküldött végre-
s József által megtartandó árverésen
ési ár a becsülték, az árverésöl ál-
lánapenz 35000 fr.
ár 3 egyenlő részben, és pedig a
mitra 2, 4 és 8 hónap alatt, esedékes
tal, a tvi hatóságul lefizetendő, a
a első részbe tudatik.
bi feltételek a kiküldötinel és a te-
ma megtekintethetők.
Debreczenben a kir. törvénysek
hatóságának 1874. auguszt. 28 kán
Hegedüs István,
aljező.
landi jaczint, tulipán és
féle virághagymák, - ugy
jobb minőségű fűszer árúk,
obb árak mellett kaphatók
r Károly fűszerkereskedé-
debreczenben.
157 1-6

